

mr. Dewi Deijle, OJAU - Rechtskundig advies.
Bezoekadres: Binckhorstlaan 36-C348, 2516 BE, Den Haag (alleen op afspraak).
Tel: 06-45758821, E-mail: info@ojau.nl.
KvK: 67475698, Rek.nr: NL03 KNAB 0255 664303.

De Staat der Nederlanden
Ministerie van Justitie en Veiligheid
T.a.v. de Minister voor rechtsbescherming
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Onderwerp: Oproep herziening afwijzing schriftelijke aansprakelijkstellingen (2017 en 2021) geadopteerden uit Indonesië, n.a.v. uitspraak Gerechtshof Den Haag in de zaak Butink vs. de Staat, d.d. 12 juli 2022.

Ons kenmerk: stichting Mijn Roots vs. de Staat

Datum: 18 juli 2022

In kopie naar: Directoraat-Generaal Straffen Beschermen, Directie Control Bedrijfsvoering en Juridische Zaken, Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden, Tweede Kamerleden van de vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid.

Geachte minister Weerwind, ministerie van Justitie en Veiligheid

Hierbij wend ik mij, Dewi Deijle van OJAU Rechtskundig advies, als juridisch belangenbehartiger van stichting Mijn Roots, en tevens als belanghebbende, nogmaals tot u om het volgende. Tweemaal heb ik de Nederlandse staat aansprakelijk gesteld voor misstanden in adopties van kinderen uit Indonesië die tussen 1973 en 1983 in Nederland zijn gekomen. Ik verwijs naar mijn brieven van 12 september 2017 en 27 maart 2018, en uw afwijzende brief (kenmerk 2281955). Voor de herhaalde aansprakelijkstelling verwijs ik naar mijn brieven van 25 maart 2021 en 5 juli 2021, en uw afwijzende brieven van 29 mei 2021 (zonder kenmerk) en 28 juli 2021 (kenmerk 3449824).

Op 5 februari 2021 publiceerde de Commissie Onderzoek Interlandelijke Adoptie in het verleden (Commissie Joustra) zijn rapport met snoeiharde conclusies, en heeft de toenmalige minister voor rechtsbescherming daarna namens het kabinet excuses aangeboden aan geadopteerden voor de misstanden in adopties in het verleden. Op 12 juli 2022 heeft het Hof in de zaak Butink¹ uitgesproken dat de Staat jegens haar onrechtmatig heeft gehandeld. Vanuit diverse hoeken is nu geconcludeerd dat de Staat niet zorgvuldig, dan wel nalatig heeft gehandeld in adoptieprocedures van kinderen uit het buitenland.

Er is ontzettend veel en concreet bewijs voorhanden waaruit blijkt dat de Staat in adoptieprocedures van kinderen uit Indonesië onzorgvuldig/nalatig heeft gehandeld, zoals dat voorschriften in de destijds geldende Vreemdelingencirculaires niet voldoende in acht zijn genomen en toezicht en controle op de betrouwbaarheid van documenten te wensen overliet, ondanks alle signalen van zwendel met o.a. geboorteaktes, babyhandel en ander bedrog, die het ministerie van Justitie in de jaren '70 al hadden bereikt. In de twee schriftelijke aansprakelijkstellingen ben ik hier uitgebreid op ingegaan. Ik zal dan ook niet in herhaling vallen. Het is niet onaannemelijk dat op basis van alle kennis en informatie en meer concrete bewijsstukken die ik bij de twee aansprakelijkstellingen en alle andere brieven heb bijgevoegd, de rechter ook zal oordelen dat de Staat onrechtmatig heeft gehandeld jegens geadopteerden uit Indonesië.

¹ ECLI:NL:GHDHA:2022:1248

Ik roep u hierbij op om de afwijzing op de aansprakelijkstellingen van stichting Mijn Roots uit 2017 en 2021, rekening houdend met de overwegingen van het Hof in de zaak van Butink tegen de Staat, alsnog te herzien.

Veel geadopteerden uit Indonesië verkeren in onzekerheid over het verhaal achter hun adoptie. Net zoals in het geval van Butink is hun afstamming onzeker gemaakt, zodanig dat het aannemelijk is dat hier materiële, dan wel immateriële schade uit is voortgevloeid of nog zal voortvloeien. Voor die geadopteerden die willen zoeken naar hun afkomst en het ware verhaal achter hun adoptie willen achterhalen, is herhaaldelijk verzocht om een rootsfonds in te richten waaruit de geadopteerde met zoekbehoefte een individuele financiële tegemoetkoming uit kan krijgen voor een zoektocht. In ieder geval zijn zij al gebaat bij een basisbedrag. Op 9 mei 2022 heb ik u een brief met uitgebreide toelichting doen toekomen met een oproep voor de inrichting hiervan. In het adoptiedebat van 16 juni 2022 heeft u uw plannen aangekondigd om subsidie te verstrekken via het expertisecentrum, dan wel via belangenorganisaties, voor *groeps-rootsreizen*. Bij brief van 27 juni 2022 heb ik u een reactie met bezwaren doen toekomen (per e-mail verstuurd). Hier heb ik overigens nog geen reactie op ontvangen.

Het zou de Staat sieren om alsnog over te gaan tot de inrichting van een rootsfonds voor *individuele roots-zoektochten* en waarheidsvinding, maar wel los van het expertisecentrum Interlandelijke adoptie², in plaats van dat meer geadopteerden (individueel of gezamenlijk) langslappende en zeer kostbare juridische procedures moeten starten voor juridische erkenning en schadevergoedingen.

Als laatste wil ik u nog het volgende meegeven. Bijna ieder mens wil weten waar zijn roots liggen. Voor een geadopteerde is het niet vanzelfsprekend om te weten van wie hij of zij afstamt. Voor veel geadopteerden gaat het niet alleen om een intrinsieke motivatie om te willen weten waar hun wortels liggen, ook is het voor veel van hen belangrijk om te achterhalen wat er (werkelijk) rondom hun adoptie is gebeurd. Het gaat dan om het verloop: vanaf het moment dat de biologische moeder en het kind van elkaar zijn gescheiden (met of zonder voor de adoptie) tot aan de adoptie van het kind (met of zonder vervalsingen). Er zijn nu eenmaal strafbare feiten gepleegd (bedrog, vervalsing van documenten, en dergelijke) terwijl de Nederlandse overheid niets deed ter voorkoming hiervan, met alle gevolgen van dien. Ook hieromtrent zal ik niet in herhaling vallen.

Het perspectief vanuit de geboorteparenten blijft altijd nog onderbelicht. Het kwam vaak voor dat geboorteparenten die hun kind tijdelijk in een opvangtehuis hadden ondergebracht omdat ze moesten werken, hun kind ineens niet meer terugkregen. In veel gevallen, zo is gebleken, had de geboortemoeder helemaal geen toestemming gegeven voor adoptie van hun kind. Zo hebben de teamleden van stichting Mijn Roots met meerdere geboortemoeders gesproken die verklaarden dat ze jarenlang naar hun kind hebben gezocht. Ze waren hun kind kwijt. En dat was niet de bedoeling. Onmenselijk. Maar daar werd in geen enkel opzicht rekening mee gehouden. En nog steeds niet. Voor de geboortemoeders is het belangrijk dat hun geadopteerde kind op een meer toegankelijke wijze een roots-zoektocht kan starten, om naar hen te zoeken.

Verder gaat het natuurlijk niet alleen om geadopteerden uit Indonesië. Bij mijn brief van 25 maart 2021 met herhaaldelijke aansprakelijkstelling had ik dan ook een gezamenlijk statement bijgevoegd die uitging namens geadopteerden uit andere landen met gelijksoortige zoekbehoefte, en van de belangenorganisaties Plan Angel (Colombia) en Shapla Community (Bangladesh) die mee pleiten voor een financiële tegemoetkoming voor individuele roots-zoektochten. Ter ondersteuning van het gezamenlijk statement hebben 105 geadopteerden hun 'roots-zoektocht' gedeeld om een beeld te schetsen van wat het inhoudt om in onzekerheid over je afstamming te leven. Het draagvlak voor een rootsfonds wordt al groter, juist nu steeds meer bekend is over de verantwoordelijkheid die de Nederlandse overheid in adoptieprocedures had moeten nemen, maar niet nam.

² Ik verwijs naar mijn brief van 27 juni 2022 met de redenen waarom een rootsfonds los van het expertisecentrum ingericht zou moeten worden.

Ook enkele mensenrechtenorganisaties en andere deskundigen onderschrijven de noodzaak van een individuele financiële ondersteuning voor roots-zoektochten en identiteitsherstel³.

Uiteraard ben ik bereid om (nogmaals) met uw ministerie om tafel te zitten voor een overleg.

Hoogachtend

mr. Dewi Deijle
(Juridisch belangenbehartiger)

³ Zie brieven: Reactie NJCM op het rapport 'Commissie onderzoek interlandelijke adoptie, d.d. 7 juni 2021 [<https://njcm.nl/actueel/reactie-njcm-op-het-rapport-commissie-onderzoek-interlandelijke-adoptie/>], NJCM roept nieuw kabinet op rootsfonds op te zetten voor geadopteerden uit buitenland, d.d. 6 september 2021 [<https://njcm.nl/actueel/njcm-roept-op-tot-oprichting-van-rootsfonds-voor-geadopteerden/>], NJCM roept op tot oprichting rootsfonds voor geadopteerden, d.d. 22 maart 2022 [<https://njcm.nl/actueel/njcm-roept-op-tot-oprichting-van-rootsfonds-voor-geadopteerden/>], 'Zoeken naar je roots. Waarom er een fonds moet komen voor geadopteerden', NRC, 7 april 2022 [<https://www.nrc.nl/nieuws/2022/04/07/zoeken-naar-je-roots-waarom-er-een-fonds-moet-komen-voor-geadopteerden-a4109460>], de gezamenlijke brief van Defence for Children, CoMensha en International Child Development Initiatives (ICDI), en 14 belangenorganisaties en experts, d.d. 13 juni 2022 [<https://defenceforchildren.nl/actueel/nieuws/algemeen/2022/veertien-belangenorganisaties-van-interlandelijk-geadopteerden-steunen-oproep-tot-adoptiestop/>], Trouw, 18 juni 2018: "Gun geadopteerden de waarheid, daar hebben zij recht op.", opinieartikel door René Hoksbergen [<https://www.trouw.nl/opinie/gun-geadopteerden-de-waarheid-daar-hebben-zij-recht-op~b2aba85a/>]